

APERAS MONATE
Verda Voĉo de Doksy
REDAKTORO ANT. SLANINA
AMUZA GAZETO DE SOMERA ESPERANTO-LERNEJO
REDAKTORO A. SLANINA

1.XII.1947

Bulteno de S.E.L. en Doksy

N-o 3

NASKIĜTAGO DE LA MAJSTRO

Meze de decembro la esperantistaro rememorigos al si la 88jaran datrevenon de la naskiĝtago de dr. L.L.Zamenhof, kiu naskiĝis la 15.XII.1859 en Bialystok. La diverslingveco de la tiea loĝantaro, kaŭzanta ofte reciprokajn malamikaĵojn, donis direkton al ĉiuj estontaj celadoj de Zamenhof, sekvigis la aperon de la internacia helpa lingvo "Esperanto". D-ro Zamenhof iĝis ne sole kreinto de Esperanto kaj gvidanto de la esperantista movado sed eĉ ĝia unua verkisto.

Liaj literaturaĵoj estis antaŭ ĉio aĉetataj kaj legataj je li "tago de la libro", per kiu la tutmonda esperantistaro antaŭ la mondmilito ĉiujare festadis lian naskiĝtagon. Per siaj tradukoj el plej diversaj lingvoj dr. Zamenhof donis brilan ekzemplon pri bona Esperanta stilo, liaj originalaĵoj / antaŭparoloj, gazetartikoloj, traktaĵoj, paroladoj, leteroj kaj poemoj / prezentas al la esperantistaro lian tutan programon ne nur rilate la lingvon Esperanto kaj ĝian estontecon, sed ankaŭ koncerne lian politikan pozicion kaj religian sentadon.

La verkaro de Zamenhof fariĝu por la esperantistoj "sankta biblio" kaj tamtempe "leĝaro", en kiuj la gvidantoj de la lingva evoluo de Esperanto kaj de la esperantista movado certe trovos - ĉiuokaze - fidindajn konsilon kaj instruon !

- . -

PLUVO

/ malmulte konata poemo de dr. L.L.Zamenhof, publikigita en la gazeto "Kataluna Esperantisto"
1909 /

1. Pluvas kaj pluvas kaj pluvas kaj pluvas senĉese, senfine, senhalte,
el ĉiel' al la ter', el ĉiel' al la ter' are gutoj frapiĝas resalte.
2. Tra la sonoj de l'pluvo al mia orelo murmurada penetras mistera,
mi revante aŭskultas, mi volus kompreni, kion diras la voĉo aera.
3. Kvazaŭ ia sopir' en la voĉo kaŝiĝas kaj aŭdiĝas en ĝi rememoro . . .
kaj per sento plej stranga, malĝoja kaj ĝoja, en mi batas konfuze la koro.
4. Ĉu la nuboj pasintaj, jam ofte viditaj rememore en mi reviviĝis,
aŭ mi revis pri l' sun', kiu baldaŭ aperos, kvankam ĝi en la nuboj kaŝiĝis ?
5. Mi ne volas esplori la senton misteran, mi nur revas, mi ĝuas, mi spiras;
ion freŝan mi sentas, la freŝo min logas, al la freŝo la koro min tiras.

Několik kapitol o esperantu

III.

V písmě naskytá se často na konci řádků pod notami apod. potřeba dělit slova v slabiky / silaboj / . Ježto v esperantu mimo kořen slova i předpony, přípony a koncovky jsou samostatnými slovy, bylo by logické dělit slova ať složená nebo nesložená podle jejich částí gramatických na př. sam-ide-an-in-o, eks-iĝ-i. Než v zájmu přehlednosti a pěkného vzhledu písemného projevu nestalo se takovéto dělení slov v slabiky / vortdivido / povinným, nýbrž spravujeme se těmito ustálenými již pravidly, jež platí většinou i v češtině. 1/ Slova s předponami a slova složená na švu složeniny: ek-marŝi, bel-sona, maŝin-skribo. 2/ Ve slovech jednoduchých. a/ mezi dvěma samohláskami souhláska jediná patří vždy k slabice následující: le-ĝo, le-ge-jo b/ Je-li však mezi dvěma samohláskami skupina souhlásek, tu první z nich pravidelně patří k slabice první a ostatní k slabice následující, ur-bo, klubes-tro. Skupina dvou souhlásek, z nichž druhá je jazyčná / l,r /, jako v jiných jazycích nedělitelná, stejně tak skupiny kv, gv, kz: pa-tro-no, sen-te-bla, a-kvo, e-kza-me-ni. Dr. Zamenhof ve svých "Lingvaj respondoj" praví, že dělení slov je věc čistě papírová, nemající ničeho společného se zákony jazyka. Radí dělit tak, jak v daném případě je nejvhodnější, na př. Es-pe-ran-ti-sto.

Otázka / demando / přímá i nepřímá se uvádí jednak základními slůvky určovacími / determinaj vortoj / řady kiu, kies, kio, kia, kie, kil, kial, kiam, kiom, jednak tázací částicí "ĉu", vzatou z polského tázacího slůvka "czy", jež tam se vyslovuje "ču". Kiu venis? Ĉu vi legos la libron? / Budete číst tu knihu? / Mi ne scias, ĉu mi legos ĝin. / Nevím, zda ji budu číst. / V praxi někdy vynechává se "ĉu" a otázka vyjadřuje se pouhým zvýšením tónu / zazpíváním / na konci věty. Vi venos hodiaŭ? / Přidete dnes/ Ne vere? místo Ĉu ne estas vere? / Není-liž pravda? / Ĉu uživá se též souvztažně ve spojení s druhým ĉu po př. s aŭ: ĉu-ĉu / ať-ať, nebo /, aŭ-aŭ / zda-či, nebo /. Ĉiu serioza esperantisto, ĉu komencanto, ĉu progresinto, serĉas konstantan normon pri uzo ĉe vortoj.

Zápor / neo, negacia / se vyjadřuje: 1/ příslovcem "ne" / nikoli, ne / 2/ základními určovacími zájmeny a příslovci řady neniu, nenies, nenio, nenia, nenial, neniám, nenie, neniél, nenióm 3/ příslovecnou vazbou "eĉ ne" /ni/, 4/ souvztažně "ne-nek" /ne-ani/, "nek-nek" /ani-ani/. Záporka "ne" se klade před slovo, které popírá, s ním se však dohromady nepíše, nemá-li platnost předpony, na př. Mi ne skribis leteron /nepsal jsem dopis/. Ne s.l. /nýbrž někdo jiný/. Mi skribis ne leteron /nýbrž lístek/. Rozeznávejme: Ne laŭdu lin /Nechvalte ho/ a Ne, laŭdu lin! /Nikoliv, chvalte ho/. Rozdíl vyznačíme v písmě oddělovací čárkou, v řeči oddechem po záporce "ne".

Zatím co v češtině v záporné větě bývá i více záporů, aniž by tím zápor byl rušen, v esp. větě klade se zápor jen jeden a to ten nejsilnější. Neniám mi estis hejme /nikdy jsem nebyl doma/. Neniu lernanto iam ion lernis. /žádný žák nikdy nic se neučil/. Neniám eĉ la avo eĉ la avino legis la libron /nikdy ani děd ani babička nečetli tuto knihu/. Nenie li vidis vilaĝon aŭ kabanon /nikde neviděl ani vesnici ani chatrč/. Eĉ la patrino ne venis /Ani matka nepřišla/. Mi ne havas eĉ unu kronon /Nemám ani koruny/. Mi ne skribis al li nek intencas tion faris /Nepsal jsem mu ani nemám v úmyslu to učinit./ Nek la patro nek la filo vizitis nin /Ani otec ani syn nás nenavštívili/. Mi ne havas jam privilegion nek akcepti nek malakcepti tiun proponon /Nemám již výsadu ani přijmouti ani nepřijmouti tento návrh/.

Dvojitý zápor v téže větě znamená klad. Oni ne povas ne akcenti tion /musí se to zdůrazniti/. Zápor zesilující příslovce: tute ne /vůbec ne/, absolute ne /nikterak/, nepre ne /naprosto ne/, na př.: Mi nepre ne deziras lin renkonti /naprotostoto si ho nepřeji potkati/.

Záporka "ne" bývá někdy předponou, jež se píše se slovem dohromady: nebona /nedobrá/ ale ne bona /nikoliv dobrá/! Mimo to přichází "ne" ještě v tomto spojení: jam ne /již ne/, ne pli /ne více/, ne plu /již vícekrát ne, dále již ne/, ankoraŭ ne /ještě ne/.

/ Pokračování /

Skládanka s tajenkou

/ „Doksanům“ – esperantistům věnuje Dr. František Vaněk /

Ze slabik:

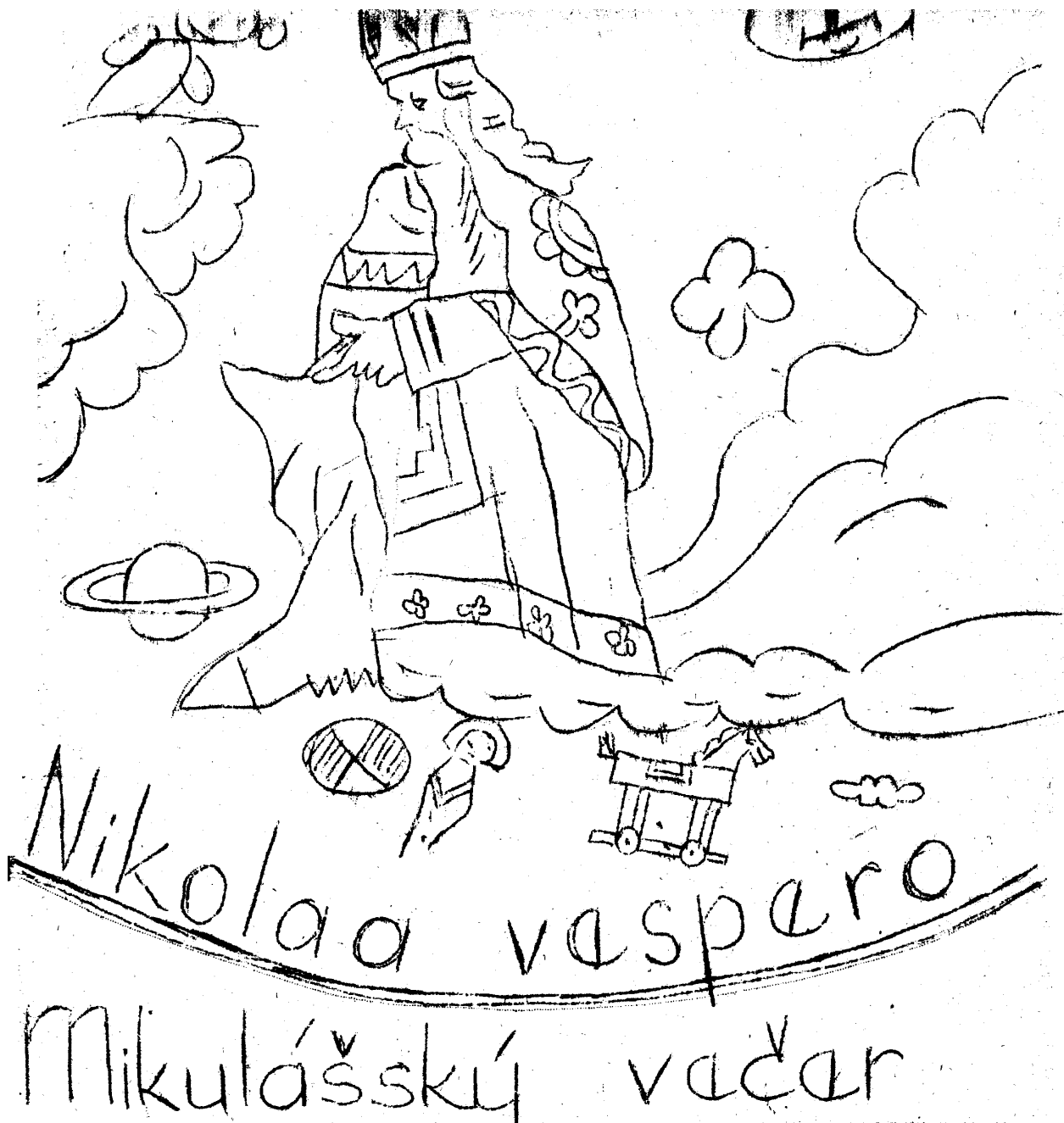
a, ce, di, di, do, dor, e, echt, ga, gi, i, i, in, ja, kal, ku, la, li,
me, mo, na, na, ner, ni, nu, o, o, o, or, os, pi, pr, pum, ra, ra, ri,
se, sla, stru, te, ti, ve
sestavte slova, jejichž počáteční písmena shora dolů dávají heslo dobře známé.

1. fama prelegisto kaj luzica propagandisto
2. oratoro, reĝisoro, instruisto bone konata
3. poeto, ĵonglisto per la rimoj
4. kia ne devus esti kunveno de esperantistoj
5. malo de malrapidi
6. ĉarma sveda amikino de Doksy
7. nimfo el Mácha-lago
8. griza estas, sed sen ĝi ne estas la praktiko
9. manĝa kaj trinka diboĉo / en Grandhotelo ? /
10. kion oni ne devas fari dum la lecionoj
11. malfermi la buŝon per smasma movo
12. kion devas fari ĉiu prudenta homo antaŭ la edziĝo
13. reĝo de Cipro loĝanta en Doksy
14. transdoni al iu sciencajn konojn

Mezi správnými luštiteli, kteří zašlou rozluštění do 1.I.1948 Dr. Fr. Vaňkovi, Nová Role u Karlových Varů, vylosujeme šťastlivce, který obdrží pěknou esperantskou knihu. Výsledek soutěže i správné řešení oznámíme v příštím čísle VVD. Přejeme mnoho zdaru !

- . -

Přáli bychom si, aby nám naši čtenáři zasílali příspěvky do této rubriky v hojném počtu. Nepochybujeme, že bude o ni zasloužený zájem.
Red.: Antonín Slanina, Praha-Smíchov, Nádražní 13.

Nikolaa vespero

Mikulášský večer

pořádá Klub esperantistů v Praze v sobotu 13.12.1947 ve velkém sále Leteckého klubu, Praha-Smečky. Objednán esperantský Mikuláš s andělem.

Těšíme se, že všichni "Doksané", t.j. účastníci obou běhů Letní školy esperanta, jakož i všichni účastníci esperantského letoviska, sjedou se v Praze, aby oživilí své vzpomínky a setkali se tu opět s těmi, na něž rádi vzpomínají.

Na radostnou shledanou!

NOVAĴOJ

Karaj "Doksanoj"! Vi certe atentis duoblan nian inviton al Praha por partopreni la Nikolaan vesperon kaj certe ankaŭ venos. Ni ĝojas vidi Vin denove ĉiujn kune!

II-a regiona kunveno en Olomouc En 14-an de dec. okazos en Olomouc II-a regiona kunveno. Prelegos s-ino Jeřábek el Prostějov pri "60 jaroj de Esperanto". La 5-an punktonde l' programo okupas SELD diskutota. La 13-an amuza vespero en la restoracio "Na Růžku". Ni deziras sukceson!

Laborkunveno de la komitato de EAĈSR kun regionaj perantoj okazis en Praha la 24-an de nov. en kafejo Louvre. Partoprenis 50 personoj el 14 lokoj. Oni ĉefe traktis pri taŭga propagando kaj pri ŝanĝo de l' statutoj de EAĈSR.

S-ano profesoro Behenský sciigas.

En Klatovy malfermita E-kurso. Instruas s-ino Nohová.

Nia s-ano L. Kyncl partopreninto al SELD gvidas en Praha-Libeň E-kurson kun 25 legantoj. Ĝin aranĝas "svaz přátel SSSR".

Esperantský kapesní kalendář 1948 vydal ve velmi pěkné úpravě klub esperantistů v Hradci Král. Obsahuje předmluvu, obraz Dr. Zamenhova, esp. hymnu, vlastní kalendář, článek k 60. výročí vzniku esperanta, "Deklaraci o esperantismu", I. Mezinárodní kongres v Boulogne s M. poštovní tarify, seznam firem užívajících esperanto v obch. styku a větší počet volných listů pro poznámky. Stojí Kčs 50,-- a lze jej obdržeti u Klubu esperantistů v Hradci Králové, ul. Dr. Zamenhova 1010.

Samideano J.J.Verdonk, kiu nunjare pasigis kun ni agrablan 14-tagan libertempon en Doksy, skribas al ni dezirante, publikigi liajn vortojn en VVD. Karaj gesamideanoj! Kun granda ĝojo mi ricevis la Verdán Voĉon en mia hejmo. Ho, kiel multo mi kun vi parolis dum la pasinta kursaro en Doksy. Ekzistas nun inter ni ia ligilo, ja ligilo en memoro, sed krome videbla ligilo, la "Verda Voĉo". Inter ni ne ekzistas limoj. Nederlando kaj Ĉeĥoslovakio klopodas nun fiksigi la ligilojn precipe je la komerca kaj kultura terenoj. Ni helpas pere de Esperanto. Mi tre multe lernis de vi, multon pri via demokrateco, kiu estas admirinda, ĝi povas esti ekzemplo por la tuta

mondo. Karaj geamikoj, se mi eble forgesis iun promeson, skribu al mi kaj mi certe plenumos. Mia adreso: J.J. Verdonk, 2e Sehnytstrant 120, s-Gravonhage, Nederlando. Dankon al vi ĉiuj pro via gastamo.

Jugoslava samideano Jarka Dittrich aludas en la 19-a numero de *Hospodář*, revuo aperanta en ĉeĥa lingvo en Omaha, Nebraska, legata en la tuta ĉeĥsfera malproksima kontinento kaj eĉ en nia lando, pri la Somera Esperanto-Lernejo. En la 20-numero aperinta la 15-an de okt. li skribas plenajn du paĝojn tre laŭde kaj favore pri la lernejo kaj esperantista vivo dumsomera en Doksy kaj varbas en korinklina maniero samideanojn el Ameriko, por partoprenigi ilin en Doksy okaze de la Sokola Kongreso. Al vi, brava nia samideano Dittrich, apartenas nia plej granda danko kaj admiresprimo pro viaj trafaj alineoj.

SENTENCOJ

La homoj spertis jam ĉiujn specojn de ĝuoj. Sed post ĉiuj sekvis trosatiĝo kaj sufero.

KONTRAŬ DOLORO HELPAS BONA HUMORO

Sekretario de la E-klubo en Doksy promesis libropremion al tiu klubo kiu la unua ricevos respondon al urĝa letero el eksterlando. Samideano A.S. kurante al la matena rapidegrajno por plejeble frue enpoŝtigi la leteron rompis malfeliĉe sian kruron. Tamen li gajnis la premion.

Mutmuta dialogo.

Bonvolema motociklisto klopodas atentigi antaŭveturantan aŭtomobiliston: "Halooo! Via kotŝirmilo malfirmiĝis!" Neaŭdite. Denova krias: "Via kotŝirmilo malfirmiĝis!!! " La aŭtomobilisto: "Kion vi diras? Mi ne aŭdis, ĉar mia kotŝirmilo malfirmiĝis".

Progresinta bubo / en Esperanto /.

Saluton, bonan tagon, kára a mlíko. /Origine laŭ malgranda Venĉjo Š. El Doksy/

"Škola" SELD a redakční kroužek přejí veselé vánoce a šťastný Nový rok všem svým přátelům.